

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/876/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217290
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217290.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 9. decembra 2014 č. k. 9C/9/2013-82 a uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 16. apríla 2015 č. k. 9C/9/2013-130, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 9. decembra 2014 č. k. 9C/9/2013-82 **p o t v r d z u j e .**

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 16. apríla 2015 č. k. 9C/9/2013-130 **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením zo dňa 9. decembra 2014 č. k. 9C/9/2013-82 súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi povinnosť, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatil v kolkoch na rube tlačiva, pripojenou poštovou poukážkou alebo príkazom na úhradu na účet súdu súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov a podľa § 5 ods. 1 písm. a) a § 8 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho tým, že neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a tým je odôvodnenie. Keďže napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne dôvody, ktoré viedli súd k jeho vydaniu, mohol navrhovateľ len hádať. Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie. Navrhovateľ podal odvolanie proti rozsudku, a nie žalobu. Súd nebol oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Navrhovateľ preto nemohol byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Uvedené právne závery boli v súlade s publikovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007 sp. zn. 4Cdo 39/2007. Okrem toho dodal, že v prílohe zák. č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľovi preto bola v rozpore s týmto zákonom uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavovalo zásah do základného práva navrhovateľa na súdnu ochranu, zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky. Zdôraznil, že použitie analógie legis je v prípadoch

vyrubenia súdneho poplatku, vzhľadom na čl. 59 ods. 2 ústavy, vylúčené. Navyše, podľa ustanovenia § 18 ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bol návrh navrhovateľom podaný pred 01. 10. 2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z. z., preto bolo nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Napadnutým uznesením zo dňa 16. apríla 2015 č. k. 9C/9/2013-130 súd prvého stupňa dovolacie konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 2, § 10 ods. 1 a § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o súdnych poplatkoch) a uviedol, že po preskúmaní obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že je potrebné postupovať v zmysle § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch a konanie zastaviť, nakoľko navrhovateľ súdny poplatok za dovolanie v lehote 10 dní nezaplatil. K podaniu navrhovateľa uviedol, že v § 169 ods. 1 OSP je uvedená povinnosť odôvodniť písomné vyhotovenie uznesenia, pričom súd uložil navrhovateľovi povinnosť uhradiť súdny poplatok za dovolanie výzvou v zmysle § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch, čiže nebolo možné na výzvu aplikovať ustanovenia, ktoré určujú formu uznesenia. Voči výzve súdu nebolo možné podať odvolanie. Súd prvého stupňa bral podanie navrhovateľa, označené ako odvolanie, podľa jeho obsahu ako vyjadrenie k poplatkovej povinnosti, pričom v predmetnej výzve bol navrhovateľ informovaný, že súdny poplatok sa uložil v zmysle pol. 7a sadzobníka - zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, že poplatková povinnosť vznikla podaním dovolania a dovolacie konanie začalo dňa 19. 01. 2015. Súd poplatok za dovolanie vo výške 40 eur určil v zmysle § 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch, nakoľko poplatková povinnosť vznikla podaním dovolania a jeho výška bola stanovená v zmysle § 6 ods. 2 posledná veta Zákona o súdnych poplatkoch, ako dvojnásobok poplatku stanoveného v sadzobníku, t.j. pol. 7a - 20 eur, 2 x 20 eur. Zároveň poznamenal, že dovolacie konanie je samostatným konaním, a preto nebolo možné na neho aplikovať § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch v znení platnom do 30. 09. 2012 a poukazovať na prechodné ust. § 18ca citovaného zákona, nakoľko dovolacie konanie začalo dňa 19. 01. 2015 (od 01. 10. 2012 bolo ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch zrušené) podaním dovolania, a preto bolo na mieste uložiť súdny poplatok podľa platného znenia Zákona o súdnych poplatkoch v čase podania dovolania, keď konanie začalo až po účinnosti zákona, t.j. po 01. 10. 2012. Poplatková povinnosť za podanie dovolania nebola uvedená v prílohe Zákona o súdnych poplatkoch ako samostatný typ úkonu, resp. konania s uvedením výšky súdneho poplatku, ale bola vyjadrená všeobecne v § 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch v spojení s § 5 ods. 1 písm. a) zákona. V prípade akceptovania výkladu navrhovateľa by vlastne poplatková povinnosť za dovolanie neexistovala, čo bolo v rozpore so znením a výkladom zákona. Súd prvého stupňa žiadnu analógiu pri vyrubení súdneho poplatku nepoužil. S poukazom na uvedené postupoval v medziach zákona, a nakoľko súdny poplatok navrhovateľ za dovolanie neuhradil ani do tohto rozhodnutia a podľa jeho vyjadrenia ho nemienil uhradiť, súd prvého stupňa konanie v zmysle § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie vo veci bolo zastavené.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote navrhovateľ odvolanie, odôvodniac ho tým, že súd vyrubil súdny poplatok za dovolanie podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb., pričom podľa tejto položky sadzobníka sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Spoplatneniu teda podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod. Poukázal pritom na dôvodovú správu k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Zdôraznil, že podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, a nie žalobu. Súd nebol oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Navrhovateľ nemohol byť preto vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Odvolal sa pritom na právne závery Najvyššieho súdu SR v rozsudku z 29. 03. 2007 sp. zn. 4 Cdo 39/2007, podľa ktorých za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (sadzobník súdnych poplatkov)

sa súdne poplatky nevyberajú, poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy. Ďalej mal za to, že v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľovi bola teda v rozpore so zákonom uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu podľa navrhovateľa predstavovalo zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR. Navyše podľa § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012. V danom prípade bola žaloba podaná navrhovateľom pred 01. 10. 2012 a konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z. Do 30. 09. 2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym postupom od poplatku vecne oslobodené. Tento záver potvrdil aj Okresný súd Komárno v uznesení sp. zn. 8C/842/2012 zo dňa 16. 10. 2013. S poukazom na uvedenú argumentáciu navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez prejednania na nariadenom odvolacom pojednávaní a dospel k záveru, že odvolania navrhovateľa nie sú dôvodné, preto obe napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal od odporcu zaplataenia majetkovej škody v sume 125 eur a nemajetkovej ujmy v sume 602,99 eura. Súd prvého stupňa vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 9. júla 2013 č. k. 9C/9/2013-50, proti ktorému podal navrhovateľ dňa 17. 12. 2013 odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 19. novembra 2014 č. k. 11Co/34/2014-70 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Napadnutým uznesením zo dňa 09. 12. 2014 č. k. 9C/9/2013-82 súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi povinnosť, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie, ktorý je 20 eur podľa pol. 7a sadzobníka súdnych poplatkov, podľa § 5 ods. 1 písm. a) a § 8 ods. 4 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre podal na súd prvého stupňa navrhovateľ dovolanie dňa 19. 01. 2015. Výzvou zo dňa 23. 01. 2015 súd prvého stupňa vyzval navrhovateľa na zaplataenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške 40 eur v lehote 10 dní a zároveň navrhovateľa poučil, že ak nebude súdny poplatok v určenej dobe zaplataený, súd konanie zastaví. Predmetná výzva bola navrhovateľovi doručená dňa 03. 03. 2015. Napadnutým uznesením zo dňa 16. apríla 2015 č. k. 9C/9/2013-130 súd prvého stupňa konanie o dovolaní navrhovateľa zastavil.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania odvolania, ako aj dovolania (ďalej len citovaného zákona) súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 4 citovaného zákona v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) citovaného zákona poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou.

Podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov Zákona o súdnych poplatkoch (ďalej len sadzobník súdnych poplatkov) je súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom 20 eur.

Podľa § 10 ods. 1 citovaného zákona ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

Podľa § 18ca citovaného zákona z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Z obsahu spisu vyplýva, že v preskúmvanej právnej veci bola predmetom konania náhrada škody a nemajetkovej ujmy. Ak potom súd prvého stupňa napadnutým uznesením zo dňa 9. decembra 2014 č. k. 9C/9/2013-82 určil výšku súdneho poplatku za odvolanie podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 20 eur, postupoval správne. Ak po podaní dovolania navrhovateľom vyzval navrhovateľa výzvou zo dňa 23. 01. 2015 na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške 40 eur v lehote 10 dní a poučil ho, že ak nebude súdny poplatok v určenej dobe zaplatený, súd konanie zastaví a následne pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie napadnutým uznesením zo dňa 16. apríla 2015 č. k. 9C/9/2013-130 konanie o dovolaní navrhovateľa zastavil, tiež postupoval správne. K námietkam navrhovateľa, uvedeným v odvolaní, že napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne dôvody, preto je nepreskúmateľné, odvolací súd dodáva, že aj keď riadne odôvodnenie uznesenia, rovnako ako rozsudku, je súčasťou základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Ústavy SR, stručné odôvodnenie rozhodnutia o poplatkovej povinnosti, spočívajúce len v uvedení, že ide o súdny poplatok za podané odvolanie s uvedením konkrétnej položky sadzobníka súdnych poplatkov v Zákone o súdnych poplatkoch vyhovuje požiadavke dostatočného odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 OSP a nenapíňa intenzitu odňatia možnosti konať pred súdom z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia. Podstatou súdneho rozhodovania je totiž poskytovanie materiálnej právnej ochrany dotknutých práv, a nie prepätý formalizmus pri koncipovaní súdneho rozhodnutia. K tvrdeniu navrhovateľa, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody, avšak spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie a dovolanie, odvolací súd dodáva, že tento výklad navrhovateľa ignoruje ustanovenia Zákona o súdnych poplatkoch, a to § 2 ods. 4 tohto zákona, podľa ktorého poplatníkom je ten, kto podal odvolanie a ten, kto podal dovolanie, § 5 ods. 1 písm. a), podľa ktorého poplatková povinnosť vzniká podaním odvolania a dovolania a § 6 ods. 2, podľa ktorého sa poplatok podľa rovnakej sadzby vyberá aj v odvolacom konaní vo veci samej a poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Takýto výklad navrhovateľa je účelový, v rozpore so zákonom i zámerom zákonodarcu a viedol by k záveru, že v podstate žiadne odvolacie konanie, prípadne dovolacie konanie by nepodliehalo súdnemu poplatku, keďže poplatková povinnosť za odvolanie, či dovolanie voči žiadnej žalobe v sadzobníku súdnych poplatkov uvedená nie je. Rozhodnutím súdu prvého stupňa nedošlo k svojvoľnému rozširovaniu okruhu úkonov, podliehajúcich súdnemu poplatku a použitiu analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku, ale len k aplikácii ustanovení Zákona o súdnych poplatkoch. Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 39/2007, odvolací súd k tomu dodáva, že z tohto rozsudku vyplýva, že pokiaľ nie je stanovená sadzba súdneho poplatku za určitý druh konania v sadzobníku, teda pokiaľ určité konanie nie je ako poplatkový úkon uvedené v sadzobníku, v rámci tohto konania nevzniká ani poplatková povinnosť za odvolacie konanie. V danom prípade však už v čase podania odvolania a dovolania poplatková povinnosť za tento druh konania - žaloba na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bola stanovená. K prechodnému ustanoveniu § 18ca odvolací súd ešte dodáva, že toto ustanovenie stanovuje, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012 sa vyberú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012. Keďže v danej veci bolo odvolanie podané dňa 17. 12. 2013, pričom išlo o súdny poplatok za konanie (odvolacie konanie)

a dovolanie bolo podané dňa 19. 01. 2015, teda obe boli podané až po 30. 09. 2012, nešlo ani o úkony, ani o konania začaté do 30. 09. 2012. Preto ak súd prvého stupňa vyrubil navrhovateľovi za podané odvolanie súdny poplatok podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov, jeho rozhodnutie je vecne správne a tiež ak po výzve súdu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie pre jeho nezaplatenie dovolacie konanie zastavil, je jeho rozhodnutie tiež vecne správne, preto odvolací súd obe napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil. Odvolaním navrhovateľa proti výzve súdu prvého stupňa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie sa odvolací súd nezaoberal, pretože nešlo o rozhodnutie súdu, ale len o výzvu, preto nie je možné proti nej podať odvolanie.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.